

Sprawozdanie z działalności Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich w kadencji 2016–2021

Sprawozdanie z działalności Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich obejmuje kadencję 2016-2021.

Wstęp.

Kadencja Rady Wykonawczej KDBASP przypadająca na okres 2016-2021 pod kilkoma względami była wyjątkowa. Jej pierwsza część w znacznej mierze została zdominowana przez działania mające związek z pracami i wdrożeniem Ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. Niepodważalnym sukcesem RW było przekonanie autorów ustawy o konieczności wpisania bibliotek akademickich do ustawy (przypominam, że w pierwotnej wersji ustawy biblioteki uczelniane zostały zupełnie pominięte - ustawa przenosiła fakt ich istnienia (lub nie) do decyzji (do statutów) poszczególnych uczelni. W rezultacie licznych spotkań na wysokim szczeblu w MNiSW, zapis o bibliotekach został do ustawy wprowadzony. Tym samym zagwarantowane zostało funkcjonowanie biblioteki akademickiej w strukturze szkoły wyższej ze wszystkimi konsekwencjami wynikającym z tego faktu.

Kolejnym wyróżniającym tę kadencję elementem był proces tworzenia nowych statutów na uczelniach, co było konsekwencją przyjęcia Ustawy 2.0. Biorąc pod uwagę, że zapisy w ustawie w dużej mierze przenosiły na rektorów kompetencje zastrzeżone uprzednio dla ministerstwa, a także zachowaną (przynajmniej do tej pory) daleko idącą autonomię uczelni w tworzeniu wewnętrznych reguł prawnych, trudno było zachować jednolite w skali ogólnopolskiej zasady zatrudniania, kompetencji i uprawnień dla bibliotekarzy zatrudnionych w szkołach wyższych. RW opracowała kilka rekomendacji i stanowisk, przeprowadziła kilka ankiet, które miały zobrazować bieżącą sytuację, dostarczając tym samym ewentualnych argumentów dla dyrektorów bibliotek w negocjowaniu z władzami poszczególnych uczelni możliwie najbardziej korzystne dla bibliotekarzy warunki pracy. Wydaje się, że w wielu przypadkach działania te przyczyniły się do uzyskania w miarę satysfakcjonującego rezultatu.

Ostatnim elementem wyróżniającym omawianą kadencję okazał się wybuch pandemii COV-SARS19, który w praktyce w znacznej mierze sparaliżował funkcjonowanie całej gospodarki, szkół wyższych i w oczywisty sposób – bibliotek akademickich. Tematyka związana z pandemią zdominowała wszelkie działania i stała się jednym z głównych tematów dyskusji w ostatnich dwóch latach. Niestety wiele wcześniejszych inicjatyw i planowanych działań zostało w najlepszym wypadku zahamowanych, lub przełożonych na okres po pandemii. Konsekwencją pandemii była też decyzja ZP KDBASP (Uchwała 2/2020) o przeniesieniu Zjazdu KDBASP z roku 2020 na rok 2021 a także przedłużenie kadencji RW o jeden rok (Uchwała 3/2020).

Członkowie KDBASP, eksperci, lista dyskusyjna i strona internetowa

Rok	Liczba członków KDBASP (% ogółu uprawnionych*)	
2016	87	81,3%
2017	87	81,3%
2018	90	84,1%
2019	90	84,1%
2020		
2021	90	84,1%

*107 członków KRASP + 10 stowarzyszonych (wg. danych KRASP)
http://www.krasp.org.pl/pl/krasp_w_liczbach/krasp_w_liczbach (odczyt 12/08/2021)

W kadencji 2016-2021 funkcję eksperta KDBASP do spraw prawnych związanych z działalnością bibliotek akademickich pełniła Barbara Szczepańska. Lista dyskusyjna konferencji dyrektorów była administrowana przez BG Politechniki Warszawskiej, zaś strona WWW Konferencji była posadowiona na serwerze Uniwersytetu Opolskiego i administrowana przez Sekretarza RW KDBASP.

Zjazdy Zgromadzenia Plenarnego KDBASP oraz podjęte uchwały i decyzje

W latach 2017–2021 RW zorganizowała ZP KDBASP:

Rok	Miejsce	L. uczestników
2017	Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie	76
2018	Biblioteka Politechniki Poznańskiej	62
2019	Biblioteka Główna Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	55
2020	Zjazd przeniesiony na 2021 rok (pandemia)	
2021	Wojskowa Akademia Techniczna, Warszawa	63*

* liczba zarejestrowanych uczestników (dane na dzień 14/09/2021)

Zgromadzenie Plenarne przyjęło następujące uchwały/decyzje/rekomendacje przygotowane przez RW:

Rodzaj dokumentu	Treść dokumentu/ rekomendacji/zalecenia	Odnosnik do protokołu/sprawozdania rocznego/strony www KDBASP
Uchwała	UCHWAŁA nr 1/2020 Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich z dnia 22 września 2020 r. w sprawie trybu podejmowania uchwał ZP KDBASP w 2020 roku.	http://kdbasp.bg.uni.opole.pl/wp-content/uploads/KDBASP-UCHWAŁA-nr-1-2020.pdf
Uchwała	UCHWAŁA nr 2/2020 Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich z dnia 22 września 2020 r. w sprawie przeniesienia Zjazdu KDBASP w 2020 na 2021 rok.	http://kdbasp.bg.uni.opole.pl/wp-content/uploads/KDBASP-UCHWAŁA-nr-2-2020.pdf
Uchwała	UCHWAŁA nr 3/2020 Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich z dnia 22 września 2020 r. w sprawie przedłużenia kadencji Rady Wykonawczej KDBASP	http://kdbasp.bg.uni.opole.pl/wp-content/uploads/KDBASP-UCHWAŁA-nr-3-2020.pdf
Rekomendacja	Rekomendacja Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich (KDBASP) ws. zasad udzielania patronatu.	http://kdbasp.bg.uni.opole.pl/wp-content/uploads/Protok%C3%B3%C5%82-zjazdu-KDBASP-2016.pdf

Rekomendacja	Rekomendacje Rady Wykonawczej KDBASP w sprawie udostępnienia Bibliotece Narodowej opisów bibliograficznych z informacją o dostępnych egzemplarzach publikacji przechowywanych w bibliotekach szkół wyższych (29/03/2018)	http://kdbasp.bg.uni.opole.pl/wp-content/uploads/Rekomendacje-OMNIS-przekazywanie-danych-2018-03-29.pdf
Rekomendacja	Rekomendacja Rady Wykonawczej KDBASP w sprawie zasad zatrudniania i awansowania pracowników bibliotek akademickich	http://kdbasp.bg.uni.opole.pl/wp-content/uploads/Tabela-stanowisk-rekomendacja-RW-2018-03-26-mg.pdf http://kdbasp.bg.uni.opole.pl/wp-content/uploads/Bibliotekarze_tabela_stanowisk_4.04.2018-dsk_BJ.pdf
Rekomendacja	Rekomendacje RW KDBASP ws. wymagań dla kandydatów na dyplomowanych bibliotekarzy oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej	http://kdbasp.bg.uni.opole.pl/wp-content/uploads/opinia_2013_03_25-dyplomowani.pdf
Rekomendacja	Stanowisko ZP KDBASP w sprawie statusu i zatrudniania dyplomowanych bibliotekarzy	http://kdbasp.bg.uni.opole.pl/wp-content/uploads/Stanowisko-RW-KDBASP-26-XI-2018.pdf

Inne działania Rady Wykonawczej

Opis	Odnośnik do protokołu/sprawozdania rocznego/strony www KDBASP
Rozmowy w MNiSW ws. uwzględnienia bibliotek akademickich w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. RW przedstawiła punkt widzenia środowiska bibliotekarzy akademickich, zwracając uwagę na konieczność zawarcia w planowanej ustawie zapisów zabezpieczających funkcjonowanie bibliotek w środowisku uczelni. Omawiane były też kwestie pracownicze w kontekście bibliotekarzy zatrudnionych w szkołach wyższych. Rozmawiano również o EO oraz projekcie OMNIS. <u>W rezultacie do Ustawy 2.0 został wprowadzony zapis o funkcjonowaniu bibliotek akademickich.</u>	http://kdbasp.bg.uni.opole.pl/wp-content/uploads/Sprawozdanie-RW-2016-2017.pdf
Pismo KDBASP do prezydium KRASP z dnia 27.11.2019r.	http://kdbasp.bg.uni.opole.pl/wp-content/uploads/Pismo-do-KRASP-29_11_19.pdf
Pismo do Prezydium Rady Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego oraz Prezydium Krajowej Sekcji Nauki NZZS "Solidarność" w sprawie propozycji zmian w Ustawie 2.0 Pismo zostało przygotowane przez Marię Kycler, przewodniczącą Sekcji Bibliotek Naukowych SBP przy Zarządzie Głównym, przewodniczącą Sekcji Bibliotek Szkół Wyższych SBP przy Zarządzie Okręgu w Katowicach (RW KDBASP konsultowała i zaproponowała kilka zapisów w ww. piśmie)	http://kdbasp.bg.uni.opole.pl/wp-content/uploads/Pismo-do-Rady-Szkolnictwa-Wy%C5%BCszego-i-Nauki-ZNP-oraz-Krajowej-Sekcji-Nauki-NZZS-Solidarno%C5%9B%C4%87_2.pdf
Konsultacje RW dot. dostępu zastępców dyrektorów bibliotek do listy dyskusyjnej KDBASP	
Seria spotkań w MNiSW z udziałem m.in. Sekretarza Stanu Prof. Aleksandra Bobko dotyczących udziału bibliotek naukowych w projekcie OMNIS.	
Spotkanie w biurze Rady Mediów Narodowych w Warszawie z Przewodniczącą Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu Poseł Elżbietą Kruk oraz Przewodniczącym RMN Posłem Krzysztofem Czabańskim w sprawie planowanych zmian w Ustawie o egzemplarzu obowiązkowym. W jego trakcie przedstawiono stanowisko bibliotek akademickich odnośnie do EO, uzyskując zapewnienie że sprawa będzie analizowana. Po tym spotkaniu otrzymaliśmy informację od K. Czabańskiego, że EO pozostaje bez zmian [KN, JT]	
Rozmowy z Elsevier B.V. ws. zamknięcia ogólnokrajowego dostępu do bazy Science Direct [MG] Przygotowanie i wysłanie pisma do KRASP i ICM ws. zamknięcia ogólnokrajowego dostępu do bazy Science Direct [RW]	

Spotkanie z Przewodniczącym KRASP (tematy: optymalizacja funkcjonowania bibliotek akademickich w świetle założeń Ustawy 2.0, w tym reorganizacja struktury stanowisk i zatrudnienia, współpraca bibliotek akademickich z Biblioteką Narodową w ramach projektu e-usługa Omnis [MG, DSK, JL])	
Ponad 100 ważniejszych inicjatyw i działań RW w tym: • przygotowanie 21 opinii, pism, stanowisk dla MNiSW, MKiDN, MS, polskich instytucji rządowych, Parlamentu Europejskiego, EBLIDA, • przygotowanie 20 dokumentów konsultacyjnych, pism, stanowisk itp. • 30 spotkań konsultacyjnych (m.in. w MNiSW, MKiDN, ICM, OPI, KRB, Komitet Narodowy IFLA2017), • 17 posiedzeń RW KDBASP, • 9 przygotowanych i przeprowadzonych ankiet (w tym 2 ankiety płacowe), • 6 posiedzeń Zespołu AFBN, • 3 udzielone patronaty (analiza i przygotowanie odpowiednich dokumentów oraz reprezentowanie KDBASP).	

Zespoły robocze powołane przez RW KDBASP, udział przedstawicieli KDBASP w zespołach MNiSW, ankieta płacowa

W okresie 2016–2021 pracowały powołane przez Radę Wykonawczą następujące zespoły robocze (część z nich kontynuowało pracę z poprzedniej kadencji, część zakończyło pracę w trakcie kadencji RW):

- 1) Zespół ds. standardów dla bibliotek naukowych
- 2) Zespół ds. statystyki zasobów elektronicznych StatEL
- 3) Zespół ds. komunikacji z operatorem PBN
- 4) Zespół ds. wdrożenia oprogramowania do obsługi bibliotek na licencji krajowej
- 5) Zespół ds. opracowania e-książek
- 6) Zespół ds. opracowania stanowiska ws. zakupu oprogramowania do obsługi bibliotek na licencji krajowej

Przedstawiciele KDBASP wchodzili w skład zespołów powoływanych przez inne jednostki. W okresie 2016–21 były to:

- 1) Zespół specjalistyczny do spraw inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych oraz infrastruktury informatycznej nauki (Zespół zakończył działalność)
- 2) Komitet Narodowy Kongresu IFLA w Polsce (Zespół zakończył działalność)
- 3) Krajowa rada Biblioteczna
- 4) Rada Naukowa Biblioteki Narodowej

Szczegółowy opis zadań oraz składy zespołów podano w sprawozdaniach rocznych.

Ankieta płacowa

W latach 2016–2021 dwukrotnie (w 2018 i 2021 r.) na podstawie ankiet przeprowadzono analizę wysokości wynagrodzeń pracowników bibliotek uczelnianych. Liczba bibliotek wypełniających ankietę oscylowała w granicach 57–63% bibliotek uprawnionych do wprowadzania danych (członków KDBASP). Mimo wielokrotnych apeli RW o udział w badaniach, z niewyjaśnionych w większości powodów część bibliotek akademickich nie zdecydowała się na udział w ankiecie.

Rok	Liczba wypełnionych ankiet (liczba ankiet uwzględnionych w badaniach*)
2018	52
2021	57

* Część wypełnionych ankiet nie mogła być uwzględniona ze względu na błędnie wprowadzone dane.

Podsumowanie

Rada Wykonawcza wyraża przekonanie, że w obliczu wspomnianych we *Wstępie* uwarunkowań i wyzwań, Konferencja Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich, w miarę posiadanych środków i możliwości, z powodzeniem realizowała cele zapisane w Regulaminie KDBASP. Jako organizacja występowała na różnych forach promując działalność bibliotek naukowych (w szczególności bibliotek szkół wyższych), starała się uczestniczyć w istotnych dla naszego środowiska wydarzeniach, reprezentując i wyrażając opinie bibliotek akademickich. Część tych opinii była brana pod uwagę i akceptowana przez adresatów, co niejednokrotnie znajdowało wyraz w wydawanych decyzjach i dokumentach. Sukcesem Konferencji jest również lista dyskusyjna, stanowiąca szerokie forum swobodnej wymiany opinii, informacji i uwag istotnych z punktu widzenia funkcjonowania i zarządzania bibliotekami szkół wyższych. Nadal słabą stroną Konferencji pozostaje pasywny stosunek części zrzeszonych dyrektorów bibliotek do inicjatyw podejmowanych w ramach KDBASP (np. ankieta płaćowa, AFBN, brak wyrażanych opinii na liście dyrektorów).

Rada Wykonawcza KDBASP powołana na kadencję 2016–2021 dziękuje Państwu Dyrektorom oraz Konsultantom za pomoc, wspieranie różnych inicjatyw, głosy dyskusji oraz podejmowanie wszelkich działań, których celem było podniesienie jakości funkcjonowania bibliotek akademickich w Polsce.

Niniejsze sprawozdanie opracowała Rada Wykonawcza KDBASP.

Przewodniczący Rady Wykonawczej
Konferencji Dyrektorów Bibliotek
Akademickich Szkół Polskich
Marek M. Górski

Warszawa, 23 września 2021 r.